

KẾT NỐI TRI THỨC
VỚI CUỘC SỐNG

Luyện từ và câu

Luyện tập về
BIỆN PHÁP NHÂN HÓA

(Trang 87)

Yêu cầu cần đạt

*** Năng lực đặc thù:**

- Nhận biết được các vật, hiện tượng được nhân hóa, biện pháp nhân hóa.
- Nói và viết được câu văn sử dụng biện pháp nhân hóa.

*** Năng lực chung:** năng lực ngôn ngữ, giao tiếp và hợp tác, giải quyết vấn đề sáng tạo.

*** Phẩm chất:** chăm chỉ, trách nhiệm.

Khởi động

Hộp quà Bí Mật

Nhân hóa là gì?

Nhân hóa là gọi hoặc kể, tả con vật, cây cối, đồ vật, hiện tượng tự nhiên,... bằng những từ ngữ vốn được dùng để gọi hoặc kể, tả người; làm cho chúng trở nên gần gũi, sinh động hơn.

Đặt một câu có sử dụng biện pháp nhân hóa.

“Nàng mèo lim dim mắt nằm sưởi nắng.”
Sự vật nào được nhân hóa? Nhân hóa bằng cách nào?

- Sự vật được nhân hóa: Mèo
- Nhân hóa bằng cách gọi: Nàng

Sự vật nào được nhân hóa? Nhân hóa bằng cách nào?
“Cây bàng trầm ngâm đứng che nắng cho bao thế hệ học trò”

- Sự vật được nhân hóa: Cây bàng
- Nhân hóa bằng cách tả: trầm ngâm đứng che nắng

1. Tìm các vật, hiện tượng tự nhiên được nhân hoá trong những đoạn thơ, đoạn văn dưới đây. Cho biết chúng được nhân hoá bằng cách nào.

Gọi vật, hiện tượng tự nhiên bằng những từ ngữ chỉ người.

Dùng từ ngữ chỉ hoạt động, đặc điểm của người để kể, tả về vật, hiện tượng tự nhiên.

Trò chuyện, xưng hô với vật, hiện tượng tự nhiên như với người.

a. Chim mừng, ríu cánh vỗ
Rủ nhau về cànđ đông
Cào cào áo xanh, đỏ
Giã gạo ngay ngoài đồng.

Hạt nín hạt trũ bông
Đưng đũa nhờ chị gió
Mách tin mùa chín rộ
Đến từng ngõ, từng nhà.
(Quang Khải)

Sự vật, hiện tượng được nhân hóa	Cách nhân hóa		
	Gọi vật, hiện tượng tự nhiên bằng những từ ngữ chỉ người	Dùng từ chỉ hoạt động, đặc điểm của người để kể, tả về vật, hiện tượng tự nhiên	Trò chuyện, xưng hô với vật, hiện tượng tự nhiên như với người
chim		mừng, rủ nhau về	
Cào cào		mặc áo xanh, đỏ; giã gạo	
Hạt (lúa)		nín, nhờ	
gió	chị	mách tin	

b. Đêm hôm qua, trời mưa bão ầm ầm. Rặng phi lao vật vã, chao đảo trong gió nhưng không cây nào chịu gục. Sáng ra, trời tạnh ráo. Các cây phi lao chỉ bị rụng mất một ít lá. Khi bé Ly đi học, như thường lệ, rặng phi lao lại vì vu reo hát chào Ly. Ly vẫy tay chào lại:

– Lớn mau lên, lớn mau lên nhé!

(Theo Bùi Minh Quốc)

Sự vật, hiện tượng được nhân hóa	Cách nhân hóa		
	Gọi vật, hiện tượng tự nhiên bằng những từ ngữ chỉ người	Dùng từ chỉ hoạt động, đặc điểm của người để kể, tả về vật, hiện tượng tự nhiên	Trò chuyện, xưng hô với vật, hiện tượng tự nhiên như với người
Rặng phi lao		vật vã, chao đảo, không...chịu gục, reo hát, chào	Ly vẫy tay chào lại: - lớn mau lên, lớn mau lên nhé!

c. Vườn cây đầy ắp tiếng chim và bóng chim bay nháy. Những thím chích choè nhanh nhẩu. Những chú khướu lắm điều. Những anh chào mào đóm dáng. Những bác cu gáy trầm ngâm...

Cách nhân hóa

(Theo Nguyễn Kiên)

Sự vật, hiện tượng được nhân hóa	Cách nhân hóa		
	Gọi vật, hiện tượng tự nhiên bằng những từ ngữ chỉ người	Dùng từ chỉ hoạt động, đặc điểm của người để kể, tả về vật, hiện tượng tự nhiên	Trò chuyện, xưng hô với vật, hiện tượng tự nhiên như với người
chích choè	thím	nhanh nhẩu	
khướu	chú	lắm điều	
chào mào	anh	đóm dáng	
cu gáy	bác	trầm ngâm	

2. Em thích hình ảnh nhân hoá nào trong đoạn thơ dưới đây? Nêu tác dụng của hình ảnh nhân hoá đó.

Chẳng đâu bằng chính nhà em
Có đàn chim sẻ bên thềm lú lo.
Có nàng gà mái hoa mơ
Cục ta, cục tác khi vừa đẻ xong.
Có bà chuối mật lưng ong
Có ông ngô bắp râu hồng như tơ.
(Đoàn Thị Lam Luyến)

Ví dụ

Em thích hình ảnh:

Có ông ngô bắp râu hồng như tơ.

Tác dụng của hình ảnh đó là:

- Giúp câu thơ giàu hình ảnh, sinh động: bắp ngô được nhân hóa là “ông” trở nên sinh động, ngô nghĩnh và thật gần gũi với mỗi gia đình. Ngoài ra, râu bắp ngô còn được so sánh “hồng như tơ” khiến câu thơ ví von giàu hình ảnh.
- Thể hiện tình yêu gia đình, quê hương và yêu cuộc sống của tác giả.

Ghi nhớ

Tác dụng của biện pháp nhân hóa: giúp cho sự vật, hiện tượng vô tri trở nên sinh động hơn, có hồn hơn, giống với con người, gần gũi với con người hơn.

3. Đặt 2 – 3 câu có hình ảnh nhân hoá nói về cảnh vật, hiện tượng tự nhiên.

M: Những chị mây đang dạo chơi trên bầu trời.

- Từng chị mây cam, hồng dần dần vẫy tay chào biệt buổi chiều để đến với màn đêm tĩnh lặng.
- Bỗng từ đằng xa những đám mây đen ì ạch trôi về từ vùng biển, nhờ trận gió nồm nam đẩy chúng mau chóng bao phủ kín bầu trời.

Vận dụng

**Đặt câu có sử dụng hình ảnh
nhân hóa nói về học tập.**

Dặn dò

- Ôn tập kiến thức đã học.
- Đọc và chuẩn bị trước bài Viết:
Viết đoạn văn tưởng tượng.

*Chúc các em
học tốt*